

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 373/2014-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť R. K., zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Gažíkom, Bojnická cesta 7, Prievidza, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 95/2006 a jeho uznesením z 28. apríla 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. mája 2014 doručená sťažnosť R. K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Gažíkom, Bojnická cesta 7, Prievidza, ktorou namieta porušenie svojho základného práva

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 95/2006 a jeho uznesením z 28. apríla 2014 (ďalej len „napadnuté konanie a napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania o určenie neplatnosti darovacej zmluvy zo 7. júla 2003 a o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohej A. K., vedeného okresným súdom pod sp. zn. 26 C 95/2006 v procesnom postavení navrhovateľa. Okresný súd na pojednávaní 28. apríla 2014 uznesením vylúčil návrh sťažovateľa na určenie neplatnosti darovacej zmluvy zo 7. júla 2003 na samostatné konanie.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol, že mu *„Okresný súd... týmto postupom odňal jeden právny titul v ktorom sa domáham určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohej a odčlenil ho na samostatné konanie. Týmto ma zbavil časti argumentov, ktoré by som mohol v danom konaní použiť. Na druhej strane vylúčením na samostatné konanie návrhu o určenie neplatnosti darovacej zmluvy sa dostávam do procesne nevýhodnej situácie, nakoľko pri určovacích žalobách je potrebné preukazovať právny záujem na takomto rozhodnutí. Tiež platí zásada, že v prípade, že môžem žalovať na plnenie, nemám žalovať na určenie. Z tohto dôvodu potom hrozí, že súd môj návrh z nedostatku preukázania právneho záujmu na výsledku veci zamietne.“*

Sťažovateľ v sťažnosti vyslovil názor, že bol postupom okresného súdu *„poškodený na svojich právach, lebo súd ktorý by mal vo veci o určenie, že veci patria do dedičstva práve z dôvodu neplatnosti zmluvy, rozhodovať nebude. Na druhej strane pri riešení otázky neplatnosti zmluvy v samostatnom konaní mi hrozí, že bude odmietnutá. Teoreticky ak by súd vylúčil na samostatné konanie vec o určenie neplatnosti zmluvy zároveň by však musel duplicitne i rozhodnúť o vylúčení veci o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, takže*

v konečnom dôsledku by sa konalo dvakrát o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam. Raz titulom rozhodnutia katastrálneho úradu, a raz titulom neplatnosti darovacej zmluvy...“.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa článku 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky, na spravodlivý proces podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, konaním a rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28. 04. 2014 vo veci vedenej pod sp. zn. 26 C/95/2006, bolo porušené.

2. Zrušuje sa uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 26 C/95/2006 zo dňa 28. 04. 2014 a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava I, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť sťažovateľom trovy konania a právneho zastúpenia na účet advokáta JUDr. Igora Gažika vo výške 340,90 EUR v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa tvrdenia sťažovateľa napadnutým postupom a napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Vychádzajúc z princípu subsidiarity svojej právomoci, ústavný súd považuje za potrebné v prvom rade konštatovať, že napadnuté uznesenie okresného súdu je procesným rozhodnutím a konanie vo vylúčenej veci (ako i pôvodné konanie) bude ďalej

pokračovať pred súdom prvého stupňa. Napadnuté uznesenie nie je konečným rozhodnutím vo veci samej, preto sťažovateľ nepochybne má a aj bude mať v ďalšom štádiu konania pred okresným súdom, príp. aj v odvolacom konaní pred krajským súdom k dispozícii celý rad právnych prostriedkov na ochranu svojich práv, ktorých porušenie namieta touto sťažnosťou. V právnej veci sťažovateľa sa súdne konanie (v prípade pôvodného i vylúčeného nároku) nachádza v štádiu prvostupňového konania, v ktorom môže uplatniť všetky procesné oprávnenia, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok, vrátane práva na riadne opravné prostriedky v prípade neúspechu pred okresným súdom a tiež právo využiť príp. aj mimoriadne opravné prostriedky proti právoplatnému rozhodnutiu, pokiaľ by bolo v jeho neprospech a naďalej by zastával názor, že postupom, resp. rozhodnutiami v jeho veci konajúcich všeobecných súdov došlo k porušeniu jeho ústavou garantovaných práv.

Napokon sťažovateľovi nič nebráni, aby v budúcnosti napadol sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy aj konečné rozhodnutie, ktoré bude v jeho právnej veci vydané, t. j. rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv účinne poskytuje, a to v prípade, ak dospeje k záveru, že v dôsledku tohto rozhodnutia boli porušené jeho ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantované práva alebo slobody.

Ústavný súd už viackrát vo svojej doterajšej judikatúre vyslovil, že nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ neskončeného súdneho konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľky až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nemajú možnosť namietaný protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09). Rovnako ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre zdôrazňuje, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľné činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými

prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06).

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 (v spojení s § 53 ods. 1) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 803/2013).

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2014